MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH
DEPARTAMENT POLITYCZNO-EKONOMICZNY
WYDZIAŁ PRASOWY

Nr. 56
Warszawa dnia 15 lutego 1928 r.

Przegląd Prasy Z.S.R.R. i emigracji rosyjskiej

TREŚĆ:

PRZEGLAD PRASY ZSRR. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Nr. 56.

Warszawa, dnia 15 lutego 1928 r.

1. Polityka Zagraniczna ZSRR. i stosunek do zagadnień Międzynarodow

Z.S.R.R. a STANY ZJEDNOCZONE.

IZWIESTJA 12.II. Tass z New Yorku podaje streszczenie przemówień inż.Cooper'a, kierownika firmy amerykańskiej w Zagłębiu Donieckim, oraz prezesa rosyjsko-amerykańskiej Izby Handlowej Smitha, wygłoszonych na wystawie sowieckiej w New Yorku. Inż.Cooper mówił o tem, iż St.Zjednoczone zdolne są bardziej do zaspokojenia wszystkich potrzeb przemysłowych Z.S.R.R. niż jakiekolwiek inne państwo. Im prędzej świat uzna szczere zamiary rządu sowieckiego tem prędzej zostanie ustalony pokój między narodami. W związku sowieckim-mówił Cooper- wytępiona została korupcja, prowadzi się szeroką pracę w dziedzinie oświatowej i potrzeb socjalnych, transport został uporządkowany, waluta została stabilizowana na podstawie złota. Smith mówił o możliwościach handlu sowiecko-amerykańskiego.

Do wiadomości tej Izwiestja dodają następujący komentarz: należy powitać z wielkim uznaniem, iż do szerokich kół amerykańskich zaczynają nareszcie dochodzić prawdziwe informacje o ZSRR. Różnica w ustrojach socjalnych ZSRR i St.Zjednoczonych nie powinna stać na przeszkodzie wymiany bogactw naturalnych. Izwiestja wskazują na fakt, iż prasa zagraniczna pełna jest fałszywych informacyj o ZSRR.

IBIDEM. Tass z New Yorku donosi, że kwestja handlu ZSRR staje się przedmiotem coraz poważniejszych rozpraw w prasie amerykańskiej. Min.Handlu opublikowało niedawno raport, z którego widać, iż eksport Stanów Zjedn. do Europy i Ameryki Południowej w miesiącu grudniu r.ub. znacznie spadł, podczas gdy eksport do ZSRR zwiększył się.

"Commerce Reports" zamieszcza analizę handlu sowiecko-amerykańskiego, opierając się na sowieckich danych statystycznych.

"New York Evening Post", gazeta konserwatywna, zamieściła szereg artykułów swego korespondenta, który zwiedził Rosję sowiecką.

Prezys Sow.Amer.Izby Handlowej Smith objeżdża Stany Zjedn. i wygłasza odczyty o handlu z Sowietami. Prasa amerykańska wystąpienia Smith'a komentuje bardzo przychylnie.

Frekwencja na wystawie sowieckiej w New Yorku bardzo duża.

Wice Prezes Amerykańskiej Federacji Pracy Wall prowadzi w dalszym ciągu kampanję anti-sowiecką.

Z.S.R.R. A SZWECJA.

IZWIESTJA 12.II. Tass donosi ze Stokholmu za szwedzką agencją telegraficzną, iż rząd Szwedzki wniósł do Parlamentu projekt ratyfikacji umowy sowiecko-szwedzkiej, podpisanej 12 października r.ub. Umowa ta dotyczy sytuacji sowieckiego przedstawicielstwa handlowego w Szwecji i jest dopełnieniem do traktatu handlowego sowiecko-szwedzkiego, zawartego w r.1924. Umowa określa sowieckie przedstawicielstwo handlowe jako część składową poselstwa sowieckiego w Stokholmie i że przedstawiciel handlowy Sowietów cieszy się prawami nietykalności dyplomatycznej. Dalej umowa przewiduje, że handlowe przedstawicielstwo sowieckie płaci wszystkie podatki państwowe związane z jego działalnością komercyjną. Wszystkie spory prawne, wynikające z natury działalności przedstawicielstwa, rozstrzygane będą według prawa szwedzkiego.-

Z.S.R. A JAPONJA.

PRAWDA 11.II. Tass donosi z Tokjo, iż cała prasa japońska zamieszcza wiadomości o wizycie Vicehrabiego Goto u premjera Tanaka. Vice-hr. Goto złożył sprawozdanie premjerowi o swym pobycie w Rosji. Według relacji prasy Goto powiadomił premjera, iż rząd sowiecki gotów jest dojść do porozumienia /dogoworitsia/ z Japonją we wszystkich sprawach Dalekiego Wschodu.

Z.S.R.R. A GRECJA.

IZWIESTJA 12.II. Zamieszczają dłuższy artyk.wst.w sprawie ratyfikacji konwencji celnej pomiędzy ZSRR a Grecją, podpisano w 1926 r. Konwencja ta nie została ratyfikowana z powodu upadku rządu Pangalosa. Za kilka dni na porządku dziennym posiedzenia parlamentu ma znaleźć się sprawa ratyfikacji konwencji.

Izwiestja polemizują z prasą grecką- głównie wenizelistowską- dowodząc, że Grecja znajduje się pod wpływem konserwatystów angielskich, którzy wszelkiemi sposobami dążą do izolacji ZSRR przez zrywanie umów zawartych pomiędzy poszczególnemi państwami a Sowietami. Jako przykład Izwiestja przytaczają niedopuszczenie przez Anglję do ratyfikacji traktatu handlowego pomiędzy Sowietami a Łotwą. Autor wykazuje wzrost handlu grecko-sowieckiego i stara się usprawiedliwić pasywność bilansu handlowego Grecji w handlu z Sowietami. Dowodzi on nawet, iż dzięki handlowi ZSRR narodowa gospodarka Grecji ma bardzo poważny dochód pod postacią opłat za frachtowanie parostatków greckich. Następnie autor broni Sowiety przed zarzutem uprawiania propagandy komunistycznej.

Z.S.R.R. A CHILE.

PRAWDA 10.II. Tass z New Yorku donosi za Associated Press:przybył do Santiago prezes Towarzystwa Handlu Południowoamerykańskiego Krajewski, celem przeprowadzenia rokowań w sprawie stworzenia sowieckich agentur handlowych w Valparaiso i Santiago, któreby miały za cel rozwój handlu pomiędzy ZSRR a Chile.

DOKOŁA NAFTY SOWIECKIEJ.

PRAWDA 10.II. opierając się na depeszach z Paryża,donoszących o demarche rządu francuskiego i rządu hiszpańskiego z powodu wprowadzenia przez Hiszpanję monopolu naftowego, pisze, iż tego rodzaju krok jest jaskrawym mieszaniem się w sprawy wewnętrzne Hiszpanji, tembardziej że podobny krok uczyniły rządy Anglji i Stanów Zjedn.- Wystąpienie Francji podyktowane jest interesem kapitalistów francuskich, którzy odgrywają rolę pośrednika w nabywaniu taniej nafty sowieckiej przez syndykaty naftowe hiszpańskie. Z chwilą wprowadzenia monopolu naftowe firmy hiszpańskie zaczną nabywać naftę sowiecką bezpośrednio, co nie leży w interesie ani kapitalistów francuskich,ani angielskich,ani też amerykańskich trustów naftowych. Sowiety w/g umowy hiszpańsko-sowieckiej mają dostarczać 60% zapotrzebownej przez Hiszpanję nafty. Umowa ta weszła w życie z dniem 1 stycznia 1928 roku.Rząd francuski domaga się od rządu hiszpańskiego odszkodowania dla firm naftowych lub cofnięcie monopolu.Prawda wyraża opinję,iż wątpliwem jest,czy rząd hiszpański zechce znieść monopol i wyrzec się dogodnej umowy. Żądanie to,rząd hiszpański ma rozpatrywać jako środek nacisku na Hiszpanję, by ustąpiła wobec Francji w innych sprawach spornych. W wystąpieniu francuskiem Prawda widzi skoncentrowany atak kapitałów angielskiego,amerykańskiego i francuskiego na naftę sowiecką.

2. USTROJ PAŃSTWOWY I ADMINISTRACYJNY.

SESJA C.K.W. ZAKAUKASKIEGO

"IZWIESTJA CIK ZSSR" z dn. 10/II donosi, że obrady III sesji C.K.W. sowietów zakaukaskich rozpoczną się w Baku dnia 10-go marca r.b. Porządek obrad obejmuje sprawozdanie sowietu miejskiego, referat w sprawie uprawy bawełny, referat w sprawie ujednostajnienia budżetu państwowego ZSFSR, omówienie kwestji rozgraniczenia uprawnień budżetowych rządu ZSFSR i rządów republik tworzących ZSFSR, zatwierdzenie dekretów i uchwał rządu ZSFSR.

3. ŻYCIE PARTYJNE.

SKŁAD PARTJI KOMUNISTYCZNEJ

"POSLEDNIJA NOWOSTI" z dn. 7/II /Paryż, pismo demokratyczne pod redakcją p.Milukowa/ donosi na podstawie danych ogłoszonych przez wydział statystyczny C.K. sowieckiej partji komunistycznej, że partja ta liczy 1,948 członków, którzy wstąpili do tej partji przed 1904 rokiem, 2,256 członków, którzy należą do partji od 1905-6 roku, 858 członków , którzy należą do partji od 1907-9 roku, 74,229 członków, którzy wstąpili do partji w latach 1917 i 1918, 159,582 członków, którzy wstąpili do partji w latach 1919 i 1920, 48,798 członków, którzy należą do partji od 1921-23 roku, 304,034 członków, którzy wstąpili do partji w latach 1924 i 1925 oraz 124,314 członków, którzy należą do partji od 1926 lub 1927 roku. Z tego wynika, że 59,5% członków partji stanowią członkowie, którzy wstąpili do niej na podstawie t.zw. "poboru leninowskiego", ogłoszonego po zgonie Lenina.

OSWIADCZENIE P.SUWARYNA

"WOZROZDENJE" z dn. 7/II /Paryż, pismo o kierunku umiarkowano-monarchistycznym pod redakcją p.p.Gukasowa, Siemionowa i Lwowa/ ogłasza wywiad z przywódcą opozycji "trockistów" we Francji p.Borysem Suwarynem. Pismo zaznacza, iż ten działacz komunistyczna nie odmówił udzielenia wywiadu rosyjskiemu pismu emigracyjnemu. W wywiadzie tym oświadczył p.Suwaryn, iż kryzys sowieckiej partji komunistycznej pogłębia się ze dnia na dzień. Kryzys ten jest już obecnie kryzysem międzynarodówki komunistycznej. Doprowadzi on zapewne do rozłamu międzynarodowego ruchu rewolucyjnego. Po określeniu stanowiska poszczególnych zagranicznych partji komunistycznych w sprawie rozłamu w sowieckiej partji komunistycznej, oświadczył p.Suwarynm iż liczba opozycjonistów wynosi w rzeczywistości znacznie więcej od ujawnionej urzędowo liczby 4,500 członków opozycji w partji. Wszyscy robotnicy bezpartyjni w obwodach Moskiewskim i Iwanowo-Wozniesienskim należą do tej liczby. Szereg prowincjonalnych związków zawodowych znajduje się po stronie Trockiego, który miał być zesłany na Syberję, wydalony został jednak do Wiernyja wskutek istnienia prądów opozycyjnych wśród robotników i włościan syberyjskich. Trocki posiada licznych zwolenników wśród wojskowych sowieckich i zamieszkałych w Moskwie komunistów zagranicznych. We wszystkich instytucjach sowieckich i partyjnych istnieją "jaczejki" opozycji. Ogłoszony przez Zinowjewa i Kamie-

niewa akt skruchy nie należy traktować jako manewr opozycyjny. Jest to zwykła zdrada opozycji. Kamieniew i Zinowjew związali los swój z losem Stalina i zginą wraz z nim. Opozycja dąży nadal do wywołania rewolucji światowej, walczy ze wszelkim oportunizmem. Polityka Stalina ~~xxx~~ nie jest zdaniem opozycji polityką rewolucyjną. Jest to kapitulacja klasy robotniczej przed nową burżuazją. Polityka ta oddaje Rosję w niewolę wielkich światowych trustów naftowych. Wyczerpuje polityka ta cierpliwość rosyjskiej klasy robotniczej, która wznowi niewątpliwie walkę przeciwko Stalinowi pod sztandarem haseł Lenina i Trockiego.

OBRADY MIĘDZYNARODÓWKI KOMUNISTYCZNEJ

"PRAWDA" z dn. 11/II donosi, że obrady IX plenum komitetu wykonawczego międzynarodówki komunistycznej rozpoczęły się w Moskwie dnia 9-go b.m. Na początku obrad zatwierdzono porządek dzienny: 1/ sprawa opozycji w sowieckiej partji komunistycznej i międzynarodówce; 2/ sprawa związków zawodowych; 3/ zagadnienie chińskie; 4/ prace przygotowawcze ku zwołaniu VI światowego kongresu międzynarodówki; 5/ zagadnienie angielskie i 6/ zagadnienie francuskie. P.Bucharyn wygłosił dnia 9-go b.m. przemówienie, poświęcone I punktowi obrad.

WALKA Z OPOZYCJĄ NA UKRAINIE

"KOMMUNIST" z dn. 3/II /Charków/ podaje szereg wiadomości w sprawie walki większości rządowej partji z opozycją. Pismo ogłasza uchwałę charkowskiej okręgowej komisji kontrolującej partji w kwestji wykluczenia 9-iu opozycjonistów z partji. Opozycjoniści ci zostali oskarżeni o złamanie dyscypliny partyjnej i propagowanie poglądów opozycyjnych wbrew decyzjom XV zjazdu partji. Wykluczeni zostali następujący działacze: Timonajew, Szypel, Kopjow, Buziński, Szestopał, Liwszyc, Szyfryn, Markowicz i Daszkowski, których jeden był urzędnikiem komisarjatu ludowego oświaty, dwuch - urzędnikami komisarjatu ludowego skarbu, jeden - urzędnikiem trustu węglowego, jeden - studentem i dwuch - robotników z państwowej fabryki tytuniowej. Pismo ogłasza również uchwałę okręgowej komisji kontrolującej partji w Marjupolu w sprawie wykluczenia kilkunastu opozycjonistów z partji oraz uchwałę okręgowej komisji partyjnej ukraińskiego okręgu wojskowego. Uchwała ta stwierdza istnienie ośrodków opozycyjnych w armji czerwonej i ogłasza decyzję o wykluczeniu 12-tu opozycjonistów wojskowych z partji. W liczbie wykluczonych znajdują się przeważnie młodzi komuniści, w wieku od 25 do 27 lat. Pod względem stanowiska służbowego w armji czerwonej jeden z wykluczonych jest byłym prokuratorem wojskowym, kilku - instruktorami politycznymi pułków i kompanji, jeden - słuchaczem szkoły wojskowej oraz dwuch - zwykłymi czerwonoarmiejcami.

WALKA Z OPOZYCJĄ W ROSJI

IBIDEM z dn. 1/II donosi, że gubernjalna komisja kontrolująca partji w Samarze wykluczyła z partji 5-iu opozycjonistów oskarżonych o szerzenie poglądów opozycyjnych. Wśród wykluczonych znajduje się stary bolszewik Kowalenko, członek partji od roku 1911, autor podręcznika "Politgramoty".

8. STOSUNEK EMIGRACJI DO ZSRR.

EMIGRACJA ROSYJSKA NA DALEKIM WSCHODZIE

"WOZROŻDENJE" z dn. 7/II /Paryż, pismo o kierunku umiarkowano monarchistycznym pod redakcją p.p.Gukasowa, Siemionowa i Lwowa/ donosi, że gen.Horwat zakończył na polecenie w.ks. Mikołaja Mikołajewicza prace nad zjednoczeniem organizacyj rosyjskich na Dalekim Wschodzie. W skład zjednoczenia, które powstało wskutek tej akcji, weszli: prawosławny arcybiskup pekiński Inocenty, arcybiskup charbiński Metody, biskup szanghajski Szymon, biskup mandżurski Melety, djecezjalna rada staroobrzędowców w Chinach, mułła mahometanów rosyjskich w Chinach, szereg kościelnych organizacyj prawosławnych, mahometańskich i staroobrzędowskich, 74 organizacje i związki emigracji rosyjskiej w Chinach i t.p. W.ks. Mikołaj Mikołajewicz nadał gen.Horwatowi wyłączne upoważnienie do prowadzenia pertraktacji z reprezentantami państw obcych w sprawach, dotyczących interesów rosyjskich na Dalekim Wschodzie. Na podstawie tego prawa odwiedził gen. Horwat dziekana ~~xxxxxxx~~ ciała dyplomatycznego w Pekinie, posła Szwecji p.Undena i odbył z nim dłuższą konferencję.

SOCJALIŚCI ROSYJSCY A ZAGADNIENIE WŁOŚCIAŃSKIE

"SOCJALISTICZESKIJ WIESTNIK" z dn. 5/II /Berlin, tygodnik, pismo delegacji zagranicznej rosyjskiej partji socjal-demokratycznej/ omawia w artykule wstępnym stosunek socjal-demokracji rosyjskiej do zagadnienia włościańskiego. Pismo stwierdza, że podstawowym wynikiem rewolucji rosyjskiej jest rozstrzygnięcie kwestji agrarnej na korzyść włościaństwa. Likwiduje to dawny charakter stosunków społecznych na wsi rosyjskiej. Po ukończeniu rewolucji będzie włościaństwo rosyjskie bardziej, niż przed nią, zbliżone do włościaństwa zachodnio-europejskiego. Żadne siły nie będą w stanie zatamować dążenia włościaństwa rosyjskiego do oparcia swej gospodarki na podstawach własności prywatnej. Polityka komunistyczna doprowadzi do tego, iż całe włościaństwo rosyjskie zjednoczy się dla walki ze zgubnym wpływem komunizmu na gospodarkę włościańską. Wobec tego nie jest zagadnienie włościańskie w Rosji współczesnej zagadnieniem gospodarczym. Jest ono raczej zagadnieniem politycznym. O ile proletarjat rosyjski nie chce, aby włościaństwo rosyjskie podpadło wpływom partji reakcyjnych, musi proletarjat ten walczyć o wolność i prawa włościaństwa pod sztandarem demokracji politycznej. Tylko demokracja, jako ustrój społeczny i polityczny, da się obecnie urzeczywistnić w Rosji. Tylko demokracja ta da gwarancję urzeczywistnienia socjalizmu w mniej lub więcej bliższej przyszłości.

PROF.KIESEWETTER W BIAŁOGRODZIE

"NOWOJE WREMIA" z dn. 12/II /Białogród pismo monarchistyczne zwolenników w.ks. Mikołaja Mikołajewicza/ podaje, iż przybył do Białogrodu z Pragi znany uczony rosyjski, prof.Kiesewetter. Zamierza on wygłosić w Białogrodzie kilka odczytów na tematy polityczne, zwrócone przeciwko ideologji eurazjanizmu, której reprezentant prof.Sawicki wygłaszał w Białogrodzie odczyty w końcu r.ub. Pierwszy odczyt prof.Kiesewettera w Białogrodzie ma za temat: "Słowianofilstwo a eurazjanizm".

10. NOTATKI I INFORMACJE.

SZKOŁA SOWIECKA W BERLINIE

"WOZROŻDENJE" z dn. 10/II /Paryż, pismo umiarkowano-monarchistyczne pod redakcją p.p.Gukasowa, Siemionowa i Lwowa/ donosi, że niemieckie ministerstwo oświaty zezwoliło poselstwu sowieckiemu w Berlinie na otwarcie szkoły sowieckiej dla dzieci urzędników tego poselstwa.

SPRAWA RZEKOMEJ CORKI CARA MIKOŁAJA II

IBIDEM omawia ogłoszone przez prasę światową pogłoski o identyfikacji rzekomej córki cara Mikołaja II wielkiej księżnicki Anastazji, znanej, jako p.Czajkowskiej, przez jednego z członków rodziny Romanowów, w.ks. Andrzeja Włodzimierzowicza. Pismo twierdzi, iż w.ks. Andrzej Włodzimierzowicz nie wypowiadał się bezpośrednio w tej kwestji, oświadczenie tego rodzaju zostało jednak ogłoszone w jego imieniu przez ks.Leuchtenberskiego.

"RUL" z dn. 10/ /Berlin, pismo demokratyczne/ twierdzi, że spotkanie p.Czajkowskiej z w.ks. Andrzejem Włodzimierzowiczem odbyło się w Paryżu w obecności ks. Leuchtenberskiego przed wyjazdem p.Czajkowskiej do Ameryki. W.ks. Andrzej Włodzimierzowicz miał oświadczyć, że nie ma więcej wątpliwości, iż osoba, podająca się za w.ks. Anastazję, jest rzeczywiście cara Mikołaja II.

TRUDNOSCI APROWIZACYJNE W MOSKWIE

"WIECZERNIAJA MOSKWA" z dn. 1/II donosi, że w Moskwie odczuwany jest brak jarzyn, ryb, tłuszczów i herbaty. Pismo zapewnia, że brak tych towarów zlikwidowany będzie przez instytucje sowieckie w ciągu bieżącego miesiąca.

IBIDEM z dn. 2/II donosi, że w sklepach spożywczych w Moskwie odczuwany jest brak mąki. Brak ten wywołuje tworzenie się długich kolejek kupujących przed sklepami. Wyłoniona przez sowiet miejski komisja zbadała powody braku mąki w sklepach spółdzielczych i doszła do wniosku, iż brak ten wywołany został jedynie przez pozbawioną sprężystości akcję zarządu centralnego spółdzielni sowieckich w Moskwie.

FABRYKA IM.WOJKOWA

"KOMMUNIST" z dn. 2/II /Charków/ donosi, że okręgowy komitet wykonawczy sowietów w Zaporożu uchwalił przemianowanie fabryki imienia wykluczonego z partji opozycjonisty Rakowskiego na fabrykę imienia byłego posła ZSRR w Warszawie Wojkowa.